

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 5047/23
10.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Станиславе Митровић, председника већа, Јасне Лозук и Маје Чогурић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Стефан Бељић, адвокат из Лазареваца, ул.Карађорђева бр.67-70, локал бр.15, против туженог ЈП “Електропривреда Србије” Београд, Огранак РБ “Колубара”, Београд – Лазаревац, Светог Саве бр.1, ради утврђења дискриминације, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду П 1826/20 од 30.5.2023. године и о жалби сведока ББ, изјављеној против решења Вишег суда у Београду П 1826/20 од 29.8.2023. године, у седници већа одржаној дана 10.10.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П 1826/20 од 30.5.2023. године.

УКИДА СЕ решење Вишег суда у Београду П 1826/20 од 29.8.2023. године и предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновни поступак.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је учињена дискриминација према тужиоцу од стране туженог. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени да тужиоцу исплати разлику између накнаде утврђене Споразумом о експропријацији бр.465-553/2012-808 од 17.8.2017. године и накнаде утврђене важећом проценом Пореске управе у износу од 527.400,00 динара. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженом на име трошкова парничног поступка исплати износ од 2.250,00 динара.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавио тужилац побијајући у целисти, из свих законских разлога. Тужени је благовремено одговорио на жалбу.

Испитујући побијану пресуду у границама законских овлашћења прописаних

чланом 386 ЗПП (“Службени гласник РС”, бр. 72/11 са каснијим изменама и допунама), апелациони суд је оценио да жалба тужиоца није основана.

У поступку пред првостепеним судом нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1-3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности, а због којих би се побијана пресуда морала укунути.

Према правилно утврђеном чињеничном стању, правноснажним решењем Одељења за имовинско правне послове Управе Градске општине Лазаревац III-05 бр. 465-553/2012-808 од 28.4.2017. године у корист туженог експроприсане су непокретности и то кат. Парцела ... КО ... раније власништво тужиоца. Парничне странке су дана 17.8.2017. године закључиле Споразум о експропријацији непокретности бр.465-553/2012-808 од 17.8.2017. године, закљученим пред наведеним одељењем ГО Лазаревац, тужени се обавезао да тужиоцу на име накнаде за експроприсане непокретности сходно понуди бр.04.05-408740/1-17 од 17.8.2017. године и налазима вештака у прилогу понуде исплати и то, поред осталог, за земљиште – за део експроприсане кат.парцеле бр... у површини 0.10.00 ha, износ од 840.000,00 динара рачунајући накнаду од 840,00 дин/м² као кућевни плац и за део експроприсане кат.парцеле бр... у површини од 0.09.30 ha износ од 390.600,00 динара рачунајући накнаду од 420,00 динара/м², као проширену окућницу, што укупно за експроприсано земљиште износи 1.230.600,00 динара према процени Комисије Пореске управе бр.464-08-90/2017 од 18.5.2017. године. Тужилац је туженом упутио захтеве дана 01.10.2018. године и дана 28.01.2020. године којима је тражио да му се исплати разлика у цени земљишта између исплаћене (840,00 дин/м² за кућевни плац и 420,00 дин/м² за проширену окућницу) и тренутно важеће по процени Комисије Пореске управе (1.200,00/м² за кућевни плац и 600,00 дин/м² за проширену окућницу), те навео да сматра да је на наведени начин дискриминисан и доведен у неравноправан положај у односу на остале власнике земљишта у његовој непосредној близини јер су суседима исплаћени износи за експроприсане парцеле по накнадно утврђеним износима. Незадовољан чињеницом да је осталим власницима у суседству примењена виша цена на име накнаде за експроприсане парцеле тужилац је након упућених захтева туженом за исплату разлике која износи укупно 527.400,00 динара, поднео тужбу.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, правилном применом члана 14 Конвенције за заштиту људских права и основних слобода, члана 1 Протокола број 12 уз Конвенцију, члана 21 Устава Републике Србије, члана 2 став 1 тачка 1, члана 4, члана 13 став 1 тачка 2 и члана 15 Закона о забрани дискриминације (“Службени гласник РС”, бр. 22/09), првостепени суд је правилно нашао да се у конкретном случају не може говорити о дискриминацији тужиоца из разлога што је осталим власницима у суседству КО ... примењена и исплаћена виша цена на име накнаде за експроприсане парцеле – 1.200,00 дин/м² за кућевни плац и 600,00 дин/м² за проширену окућницу док је тужиоцу исплаћен износ од 840,00 дин/м² за кућевни плац и 420,00 дин/м² за проширену окућницу, јер нема околности које указују на то да је према тужиоцу неоправдано направљена разлика-исплаћена нижа накнада на име експропријације због његовог личног својства које би се могло подвести под дискриминаторско понашање, већ је наведено поступање туженог резултат примене Закона о експропријацији, па како тужилац није дискриминисан то исти није могао ни да претпри штету по основу дискриминације.

Жалбом се указује да је према различитим лицима која су се налазила у истој правној ситуацији поступано на другачији начин имајући у виду да је ВВ исплаћена накнада и након правноснажности Споразума о експропријацији и то по основу начела правичности како би се истом надоместила разлика између две процене Пореске управе, те нејасно зашто је Пореска управа давала две процене за исту парцелу, а нарочито након правноснажности споразума јер да би Пореска управа давала процену потребно је да тужени од исте затражи нову процену. Указује се и да је тужени у одређеним случајевима тражио нове процене, док у случају тужиоца то није учинио из чега даље проистиче да се неједнако поступало у различитим случајевима који имају исту чињеницу и правну основу. Такође, ГГ је дана 05.7.2017. године, дакле, нешто више од месец дана пре него што је склопљен споразум са тужиоцем дана 17.8.2017. године исплаћена цена од 1.200,00 динара по квадрату, а оправдање да је Пореска управа та која одређује цену земље у поступку експропријације не стоји јер процена Пореске управе представља само полазну основицу за даље утврђење цене, па се и у случају тужиоца могло и морало поступити на исти начин као и осталим случајевима, те није било законског ни чињеничног утемељења да се поступа другачије. Овим наводима не доводи се у сумњу правилност и потпуност утврђеног чињеничног стања и законитост и правилност побијане пресуде која је заснована на савесној и брижљивој оцени сваког изведеног доказа засебно и свих доказа заједно у смислу одредбе члана 8 Закона о парничном поступку, о чему су у пресуди дати јасни и правилни разлози, које у потпуности прихвата и другостепени суд.

Наиме, полазећи од наведених законских норми основна карактеристика дискриминације јесте прављање разлике односно неједнако поступање (искључење, ограничење, давање првенства) у односу на неко лице које тврди да је дискриминисано и других лица у истој или сличној ситуацији, које притом мора бити неоправдано и везано за неко лично својство дискриминисаног лица. Из утврђеног чињеничног стања не произилази да је тужени својом радњом или пропустом довео тужиоца у неравноправан положај у односу на друга лица приликом расељавања, односно експропријације њихове имовине. Приликом експропријације имовине тужиоца, тужени је поступао у складу са Законом о експропријацији а према члану 42 процену вредности експроприсаног земљишта врши орган надлежан за утврђивање пореза на пренос апсолутних права на непокретности. Накнада за експроприсано земљиште се утврђује на основу процене комисије Пореске управе, а на основу које се у складу са чланом 56 Закона о експропријацији пред органом управе на чијој територији се налази непокретности закључује споразум о накнади. Тужиоцу је накнада за експроприсану кат.парцелу ... КО ... одређена и исплаћена на основу споразума закљученим пред органом управе ГО Лазаревац. Тужилац није учинио вероватним да је према њему без оправданог разлога поступано на другачији начин него у односу на друга лица у поступку експропријације како у погледу неког личног својства тако и у погледу примене закона којим се регулише поступак експропријације. Сведок ДД, који је од почетка поступка експропријације у КО ... радио као правник у свом исказу је објаснио да је након измене Закона о експропријацији (2009. године) прописано да цену земљишта одређује Пореска управа, те је од тада донета одлука да се цена земљишта исплаћује на основу процене Пореске управе и да након донетог решења о експропријацији тужени шаље захтев Пореској управи ради достављања цене земљишта. У тужиочевом случају, Пореска управа је формирала цену, вештаци

Градског завода су извршили процену грађевинских објеката и припадака и попис биљних култура, а тужилац није имао примедбе на те налазе, нити тужени може да утиче на рад пореског органа као што не може да утиче ни на рад вештака. Сведок је потврдио да је тачно да је након закљученог Споразума са тужиоцем Пореска управа доставила веће цене земљишта, најпре у појединачним предметима, а затим је донета званична одлука о већој цени – 1.200,00 динара по м². Међутим, у предметима у којима тада још увек није достављен споразум, а где је достављена понуда вршена је корекција цене, односно понуда у смислу цене, док је у предметима у којима је закључен споразум та ситуација била могућа само тамо где је Пореска управа доставила и нову цену. У погледу понуде ГГ од 05.7.2017. године понуда од 1.200,00 динара по м² је таква зато што је таква била процена Пореске управе, а у случају понуде ВВ и допуне понуде цена је коригована јер је Пореска управа доставила накнадну нову цену земљишта. Пореска Управа формира цену на основу пре свега изграђеног земљишта, класе и промета, због чега не значи да би за две непокретности и да се налазе једна поред друге, пореска процена била иста. Дакле, накнада која је предмет наведеног споразума парничних странака одређена је и понуђена на основу процене тржишне вредности земљишта у КО ... Комисије Пореске управе бр.464-08-90/2017 од 18.5.2017. године сагласно члану 41 Закона о експропријацији којим је прописано да се висина накнаде у новцу за експроприсане непокретности одређује по тржишној цени према околностима у моменту закључења споразума о висини накнаде.

Поред тога, супротно жалбеним наводима, према одредби члана 45 став 2 Закона о забрани дискриминације уколико тужилац учини вероватним да је тужени извршио акт дискриминације, терет доказивања да услед тог акта није дошло до повреде начела једнакости односно начела једнаких права и обавеза сноси тужени. Ова одредба прописује правило о терету доказивања, као посебно правило о пребацивању терета доказивања у односу на општа правила о терету доказивања. Према томе, тужилац не мора да докаже већ само да учини вероватним да постоји акт дискриминације (неједнако поступање дискриминатора због одређеног личног својства дискриминисаног) а уколико у томе успе, терет доказивања пребацује се на туженог који треба да докаже да је стављање тужиоца у неповољнији положај легитимно, односно засновано на другим објективним разлозима, при чему тужени може од себе да отклони терет доказивања и у случају ако успе да доведе у питање вероватност онога што је тужилац тврдио. И по становишту овог суда, као другостепеног, тужилац није учинио вероватним да је радња-различите исплате накнаде по споразумима о експропријацији њему и одређеном броју лица у погледу висине вредности земљишта утврђеног проценама Пореске управе (1.200,00 дин/м² за кућевни плац и 600,00 дин/м² за проширену окућницу), предузета због неког личног својства тужиоца, због чега нема дискриминације, па је првостепени суд правилно такав тужбени захтев одбио. Притом, и да је дошло до повреде одредаба Закона о експропријацији то не би само по себи, у одсуству напред наведених елеманата, представљало акт дискриминације већ би било речи о непоступању туженог у оквиру законом датих овлашћења и дужности што би могло водити другој санкцији, а не у смислу члана 43 тачке 2 и 4 Закона о забрани дискриминације подношењем тужбе за утврђење дискриминације и ради накнаде штете због стављања у дискриминаторски положај.

Осталим наводима жалбе не доводи се у сумњу правилност и законитост побијане одлуке, због чега, иако цењени нису посебно образлагани на основу

овлашћења другостепеног суда из члана 396 став 1 ЗПП.

Одлука о трошковима поступка садржана у ставу другом изреке донета је правилном применом чланова 153,154 и 162 ЗПП и Таксене тарифе из Закона о судским таксама.

Имајући у виду наведено, на основу члана 390 ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке.

Побијаним решењем од 29.8.2023. године, одбијен је захтев сведока ББ за накнаду путних трошкова у износу од 2.000,00 динара и за накнаду изгубљене зараде у износу од 42.978,26 динара.

Против наведеног решења жалбу је благовремено изјавио наведени сведок побијајући га због битне повреде одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијаног решења у смислу члана 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр. 72/11 са каснијим изменама и допунама) у вези члана 402 истог Закона, апелациони суд је оценио да је жалба основана.

Према образложењу првостепеног суда сведок ББ је саслушан у на рочишту дана 28.9.2022. године, којом приликом је истакао захтев за накнаду путних трошкова и накнаду изгубљене зараде. Поднеском од 07.10.2022. године, наведени сведок је определио трошкове и то на износ од 2.000,00 динара за путне трошкове и износ од 42.978,26 динара на име накнаде изгубљене зараде, уз који није доставио доказ за трошкове пута, док је у вези накнаде изгубљене зараде доставио прокњижен промет рачуна за сваки радни дан за период од дана 01.8.2022. године до 31.8.2022. године. Полазећи од члана 258 став 1 и 2 и члана 150 став 1 ЗПП, првостепени суд је одбио захтев сведока за накнаду путних трошкова имајући у виду да сведок није оправдао овај трошак, односно није доставио карту за превоз или рачун за бензин, ни на рочишту нити поднеском. У погледу захтева сведока за накнаду изгубљене зараде првостепени суд сматра да је потребно да изгубљена зарада буде прецизно опредељена и да је сведок-јавни бележник требало да докаже да је у његовој јавнобележничкој канцеларији дошло до отказивања претходно заказаних рочишта и солемнизације исправа управо на дан када је саслушаван пре тим судом. Из достављеног прокњиженог промета за месец август 2022. године не произилази да је због учествовања сведока у поступку заиста и дошло до његове изгубљене зараде јер исти пружа информације о оствареној заради за месец август, а не о изгубљеној заради на дан 29.8.2022. године, па је опредељење сведока на износ од 42.978,26 динара као месечни просек за август за суд неприхватљиво. Ово посебно имајући у виду да је сведок дужан да води различите евиденције у складу са чланом 104 Закона о јавном бележничтву, те је могао да достави подобан доказ за изгубљену зараду.

Међутим, изложено становиште првостепеног суда не може се прихватити. Наводима жалбе основано се указује да је првостепени суд доносећи побијано решење учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 1 у вези члана

258 ЗПП имајући у виду да из списка предмета произлази да је дописом од 13.10.2022. године првостепени суд наложио пуномоћнику тужиоца да у року од 15 дана од дана пријема дописа на име присуства сведока ББ на рочишту одржаном 28.9.2022. године уплати тражене износе на његов рачун уз копију поднеска сведока, а који допис је пуномоћник тужиоца примио дана 28.10.2022. године.

Одредбом члана 258 став 3 ЗПП прописано је да у решењу којим се одређују трошкови сведока суд ће да одлучи да се одређени износ исплати из положеног предујма, а ако предујам није положен, наложиће странци да одређени износ плати сведоку у року од 8 дана, што је простепени суд наведеним дописом учинио.

С обзиром на изнете разлоге првостепено решење је укинато и предмет враћен истом суду на поновни поступак и донета одлука као у ставу другом изреке применом члана 401 тачка 3 Закона о парничном поступку.

У поновном поступку првостепени суд ће оценити испуњеност услова из члана 258 ЗПП а притом ће имати у виду и одредбе чланова 6,7, 8 и 10 Правилника о накнади трошкова у судским поступцима (“Службени гласник РС”, бр. 9/16,13/20) као и одредбе Закона о јавном бележничтву и то да ли је без присуства јавног бележника могуће извршити солемнизацију уговора или одржати рочиште за расправу заоставштине имајући у виду да је сведок у поднеску од 7.10.2022. године навео да исте због његове одсутности нису вршене, као и да је сведок позив за сведочење за рочиште дана 28.9.2022. године примио у јуну 2022. године те да ли због тога на тај дан, када је сведочио у суду, солемнизације уговора и рочишта за расправу заоставштине нису заказана, па ће донети нову на закону засновану одлуку о захтеву сведока за накаду тражених трошкова.

Председник већа-судија
Станислава Митровић с.р

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић